

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ο χορός της Γης»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ο χορός της Γης

Δημιουργός

Νικόλαος Μπαλκίζας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Αύγουστος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», Βιβλίο μαθητή, τεύχος α΄, ενότητα 1: *Ο φίλος μας το περιβάλλον*, σ. 7 - 22.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Γεωγραφία

Χρονική διάρκεια

14 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα εκδηλώσεων, αυλή σχολείου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

A) Ταυτότητες μαθητών: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου, μπορεί όμως να αξιοποιηθεί και από τους μαθητές της Δ΄ και Στ΄ τάξης.

B) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τους Η/Υ και να κατέχουν βασικές δεξιότητες χρήσης τους.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και των προγραμμάτων που αξιοποιούνται στο σενάριο. Πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, καλό θα ήταν να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους, καθώς επίσης και να «τρέξει» το εκπαιδευτικό λογισμικό που προτείνεται από το σενάριο.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου και για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, βιντεοπροβολέας, σύνδεση στο διαδίκτυο ενώ στη σχολική τάξη απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο, με θέμα τον σεισμό, απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ τάξης του Δημοτικού. Οι μαθητές, αφού επεξεργαστούν ένα απόσπασμα λογοτεχνικού κειμένου με σχετικό θέμα, αναζητούν πρωτοσέλιδα εφημερίδων με θέμα τον σεισμό, γράφουν τίτλους οι ίδιοι και εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους αναζητώντας τις ερμηνείες λέξεων και όρων που συναντούν. Επίσης, αποκτούν γενικές γνώσεις για τους σεισμούς, ενημερώνονται για τα μέτρα αυτοπροστασίας και σχεδιάζουν εκκένωση του σχολικού κτιρίου σε περίπτωση σεισμού. Τέλος, τις γνώσεις που αποκτούν τις μοιράζονται με όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση από άποψη σεισμικότητας στην Ευρώπη. Είναι, λοιπόν, βέβαιο ότι σεισμοί στη χώρα μας θα γίνονται διαρκώς, γι' αυτό είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα προστασίας, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες σε έμψυχο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή. Το Υπουργείο Παιδείας με εγκύκλιό του ζητά υποχρεωτικά από κάθε σχολική μονάδα να μεριμνήσει και να συντάξει σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τους σεισμούς καθώς και να υλοποιήσει δύο ασκήσεις εκκένωσης του σχολικού κτιρίου κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Στην επίτευξη των παραπάνω στόχων η συμβολή των εργαλείων ΤΠΕ κρίνεται καθοριστική.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να μάθουν έννοιες σχετικές με το φαινόμενο του σεισμού.
- Να ενημερωθούν για τις επιπτώσεις των σεισμών.

- Να έρθουν σε επαφή με τα γεωλογικά - σεισμολογικά δεδομένα του ελλαδικού χώρου.
- Να αποκτήσουν αντισεισμική συνείδηση και συμπεριφορά.
- Να μάθουν μέτρα αυτοπροστασίας που μπορούν να ληφθούν προσεισμικά, κατά τη διάρκεια και μετά τον σεισμό.
- Να συντάξουν σχέδιο εκκένωσης του σχολικού κτιρίου.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στον προφορικό λόγο και να συμμετέχουν σε συζητήσεις.
- Να κατανοούν και να σχολιάζουν το περιεχόμενο και το νόημα ενός λογοτεχνικού κειμένου.
- Να γνωρίσουν τα σχήματα λόγου και τον σκοπό που αυτά εξυπηρετούν.
- Να μελετήσουν τη δομή των τίτλων των εφημερίδων και να γράψουν δικούς τους τίτλους.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λέξεις σχετικές με το θέμα.
- Να συντάσσουν οδηγίες για τον σεισμό.
- Να διαβάζουν σιωπηρά, για να αντλήσουν πληροφορίες και να τις ανακοινώσουν στην ομάδα τους.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να αναζητούν πληροφορίες που χρειάζονται για μια εργασία τους σε μηχανή αναζήτησης.
- Να δομούν έναν εννοιολογικό χάρτη.
- Να γράφουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου.
- Να δημιουργούν παρουσιάσεις για το θέμα τους.

- Να γνωρίσουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν τη γλώσσα οι δημοσιογράφοι, για να μεταδώσουν το μήνυμά τους.
- Να επισκέπτονται τοποθεσίες με τη βοήθεια του προγράμματος Google Earth.

Διδακτικές πρακτικές

Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, στα πλαίσια του οποίου οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες και συμμετέχουν ενεργά σε βιωματικές δραστηριότητες με στόχο:

- Να καλλιεργήσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, όπως: η συνεργασία, η αλληλεγγύη, η αμοιβαία κατανόηση, η αλληλεξάρτηση και η συντροφικότητα.
- Να αναπτύξουν, μέσα από το ατομικό τους έργο και την προσφορά τους στην ομάδα, την αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμησή τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η 13η Οκτωβρίου, που είναι η Διεθνής Ημέρα Μείωσης των Επιπτώσεων από Φυσικές Καταστροφές. Η υλοποίησή του προτείνεται να ξεκινήσει με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, έτσι ώστε η άσκηση σεισμού στην οποία καταλήγει το σενάριο να πραγματοποιηθεί κοντά στην παραπάνω ημερομηνία. Εξάλλου, την περίοδο αυτή, δράσεις για την προετοιμασία από τον σεισμό προτείνει και το Υπουργείο Παιδείας σε σχετική του εγκύκλιο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το εκπαιδευτικό σενάριο είναι συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α) και Γεωλογίας-Γεωγραφίας (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β), αφού οι στόχοι του αποτελούν στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Ο κεντρικός άξονάς του αφορά στη Γλώσσα και συγκεκριμένα στην ανάγνωση και επεξεργασία αποσπασμάτων λογοτεχνικού κειμένου, στην άσκηση του

προφορικού λόγου, στην ανάγνωση κειμένων, στην παραγωγή γραπτού λόγου, στον εμπλουτισμό και στην ερμηνεία λέξεων και όρων σχετικών με το θέμα. Στοχεύει, επίσης, στην ενημέρωση των μαθητών για τα μέτρα αυτοπροστασίας από τον σεισμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σχεδίου εκκένωσης του σχολικού κτιρίου σε περίπτωση σεισμού.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το διαδίκτυο. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

- 1) Το λογισμικό παρουσίασης, για την προβολή διαφανειών σχετικών με το θέμα.
- 2) Το διαδίκτυο, για τη σύνδεση με ιστότοπους που περιέχουν σχετικό με το σενάριο υλικό.
- 3) Λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης.
- 4) Η μηχανή αναζήτησης [Google](#), για την αναζήτηση σχετικού υλικού (κειμένων, εικόνων).
- 5) Ηλεκτρονικό λεξικό για την ερμηνεία λέξεων.
- 6) Περιήγηση με το πρόγραμμα Google Earth.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

«[Σεισμός 3,7 Ρίχτερ ανατολικά της Ραφήνας](#)», είδηση από την ιστοσελίδα <http://www.eviaplanet.net/> (ανάρτηση: 30.07.2014).

«[Καινουργίες παραλίες, το δώρο του σεισμού στην Κεφαλλονιά](#)», είδηση στην ηλεκτρονική εφημερίδα *Το Βήμα* (ανάρτηση: 01.06.2014).

[Παρακολούθηση της σεισμικότητας , σε πραγματικό χρόνο τις τελευταίες 48 ώρες](#), από το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

[Λεξικό Νεοελληνικής Γλώσσας](#), από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα.

Λήμμα [«σεισμός + πρωτοσέλιδα εφημερίδων»](#), αποτελέσματα αναζήτησης εικόνων στη μηχανή αναζήτησης [Google](#)

[«2^ο Γυμνάσιο»](#), εφαρμογή του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.)

[«Προστατευτείτε από τους σεισμούς - Διαβάστε το τώρα»](#), κείμενο από τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.)

[«Ελλάδα και σεισμοί»](#) και [«Χρονοδιάγραμμα των σεισμών στην Ελλάδα»](#), εφαρμογές από τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.),

[«Προετοιμάσου από τώρα για τον Σεισμό. Ακολούθησε 5 βήματα πριν τον σεισμό, κατά τη διάρκεια του σεισμού, μετά τον σεισμό»](#), φυλλάδιο του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.)

[«Σεισμός – Η Γνώση είναι Προστασία»](#), βιβλίο του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.)

[«Σεισμός - Ας είμαστε προετοιμασμένοι»](#), φυλλάδιο του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.)

Λογοτεχνικά κείμενα

Αγγελική Βαρελά, [Τρικυμία στη στεριά](#) (απόσπασμα)

Βίντεο

[«Τηλεοπτικά κοινωνικά μηνύματα του Ο.Α.Σ.Π.»](#), από τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας

[Εκπαιδευτικό βίντεο για προστασία από σεισμούς»](#), από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας www.civilprotection.gr, «

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η και 2η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

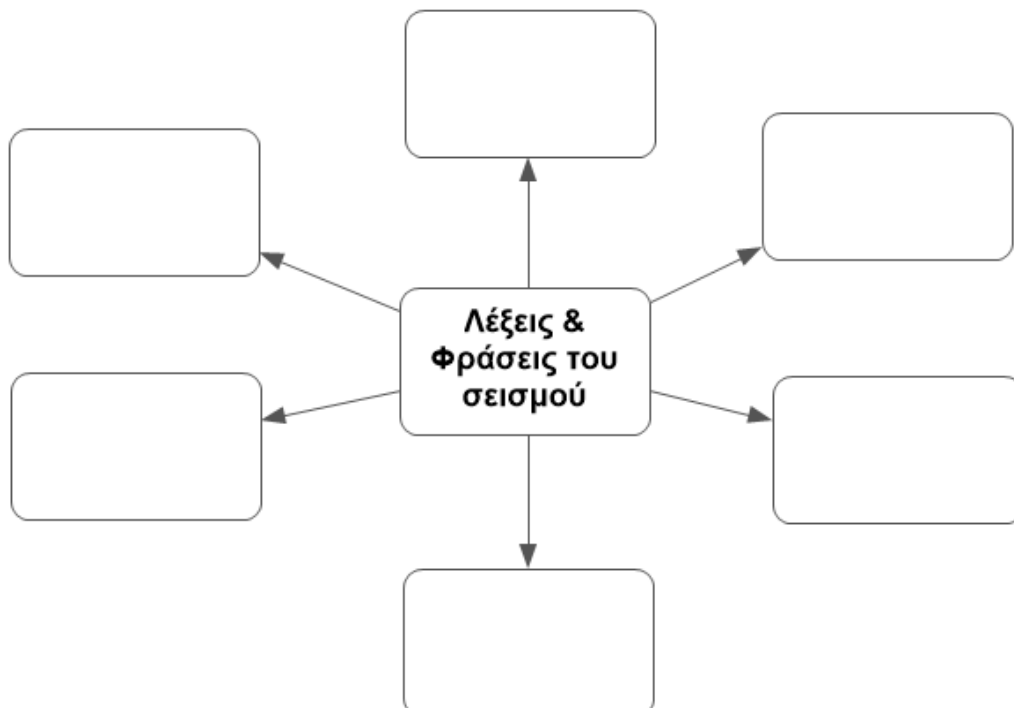
Το πρώτο διδακτικό δίωρο προετοιμάζουμε την τάξη με ένα λογοτεχνικό κείμενο για τον σεισμό. Με τη βοήθεια του [1ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού

υλικού, αρχείο: «FE1») προβάλλουμε στον βιντεοπρωτόζεκτορα και διαβάζουμε το απόσπασμα της Αγγελικής Βαρελλά «[Τρικυμία στη στεριά](#)», που έχει ως θέμα τον σεισμό και θέτουμε στην ολομέλεια ερωτήσεις:

- Πώς αντέδρασαν η Ρηνούλα και ο πατέρας της κατά τη διάρκεια του σειμού;
- Ποια είναι τα αποτελέσματα του σειμού για την οικογένεια Παναγιωτίδη;
- Ποια σχήματα λόγου χρησιμοποιεί η συγγραφέας, για να περιγράψει τον σεισμό (παρομοιώσεις, μεταφορές, κυριολεξία, επιθετικοί προσδιορισμοί κ.ά.); Να τα υπογραμμίσετε στο κείμενο.
- Σε τι εξυπηρετούν τα σχήματα λόγου τη συγγραφέα του κειμένου;
- Έχετε ζήσει ποτέ κάποιον μεγάλο σεισμό; Αν ναι, ποια ήταν τα συναισθήματά σας την ώρα που συνέβη;
- Πώς αντιδράσατε; Ήσαστε προετοιμασμένοι;
- Νιώθετε προετοιμασμένοι για τον επόμενο σεισμό;

Στη συνέχεια, με τη βοήθεια του λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης, καταγράφουμε όσες λέξεις και εκφράσεις γνωρίζουμε για τον σεισμό (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: «seismos»).

3η και 4η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

Το δεύτερο διδακτικό δίωρο, χωρισμένοι σε ομάδες, αναζητούμε στη μηχανή αναζήτησης Google (εικόνες) [πρωτοσέλιδα εφημερίδων με θέμα τον σεισμό](#). Καταγράφουμε κάποιους «πετυχημένους» τίτλους στο [2ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE2») και ακολουθεί συζήτηση για τον τρόπο που προβάλλονται οι ειδήσεις, ποιες λέξεις επιλέγονται, ποιος είναι ο στόχος τους, κλπ.

Στη συνέχεια, μεταφερόμαστε στην ιστοσελίδα του [Ο.Α.Σ.Π.](#) και επιλέγουμε έναν τόπο στον Ελλαδικό χώρο τον οποίο χτύπησε ο Εγκέλαδος τα προηγούμενα χρόνια από το [χρονοδιάγραμμα των σεισμών](#) και διαβάζουμε τις πληροφορίες που υπάρχουν (από τον υπερσύνδεσμο που εμφανίζεται στο κάθε πινακάκι). Γινόμαστε δημοσιογράφοι και γράφουμε έναν τίτλο για μια εφημερίδα, με αφορμή τον σεισμό αυτό. Τα αποτελέσματα των εργασιών παρουσιάζονται στην ολομέλεια.

Αμέσως μετά δίνουμε κάποιο κείμενο (βλ. παρακάτω) για έναν σεισμό ζητώντας από τους μαθητές να κάνουν τις παρακάτω ενέργειες:

- Να γράψουν έναν τίτλο για τον σεισμό αυτό.
- Να υπογραμμίσουν λέξεις και φράσεις που σχετίζονται με τον σεισμό.
- Να αναζητήσουν τις άγνωστες λέξεις-όρους στο ηλεκτρονικό λεξικό του ΚΕΓ («δόνηση», «μέγεθος», «επίκεντρο», «εστιακό βάθος»).
- Να συμπληρώσουν τον εννοιολογικό χάρτη του σεισμού (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: «seismos»).

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο σεισμός, όπως τον κατέγραψε ο σειсмоγράφος του Σεισμολογικού Δικτύου του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, που είναι τοποθετημένος στον Διόνυσο της Αττικής.

Σεισμική δόνηση μεγέθους 3,7 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ (σύμφωνα με την προκαταρκτική λύση του EMSC), σημειώθηκε στις 03:55 στον υποθαλάσσιο χώρο του Κόλπου των Πεταλιών, μεταξύ Εύβοιας και Αττικής.

Το ακριβές επίκεντρο της δόνησης εντοπίζεται 12χλμ. ανατολικά της Ραφήνας, 16χλμ. νοτιοανατολικά της Νέας Μάκρης και 35χλμ. ανατολικά της Αθήνας. Το εστιακό βάθος του σεισμού υπολογίζεται στα 2χλμ.

Τα αποτελέσματα του Εγκέλαδου έγιναν αισθητά στο λεκανοπέδιο Αττικής και στη νότια Εύβοια, ενώ αρκετός κόσμος, ειδικά στην ανατολική Αττική, αναγκάστηκε να σηκωθεί από τα κρεβάτια...»

(Πηγή: Evia planet, [Σεισμός 3,7 Ρίχτερ ανατολικά της Ραφήνας](#)).

5η, 6η, 7η και 8η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

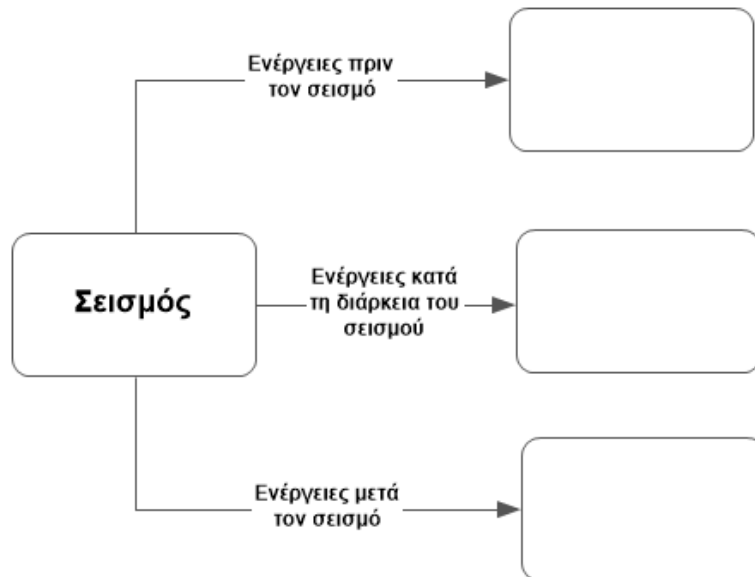
Σε αυτό το διδακτικό τετράωρο θα ασχοληθούμε με την ενημέρωση για την αυτοπροστασία μας σε περίπτωση σεισμού. Την πρώτη ώρα παρακολουθούμε ένα [τηλεοπτικό κοινωνικό μήνυμα](#) του Ο.Α.Σ.Π. και συζητάμε τα θέματα που πραγματεύεται. Μετά μεταβαίνουμε στην ιστοσελίδα του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου, για να παρακολουθήσουμε τη [σεισμικότητα στον Ελλαδικό χώρο](#) σε πραγματικό χρόνο τις τελευταίες 48 ώρες. Από τον κατάλογο των αυτόματων λύσεων συμπεραίνουμε ότι οι σεισμοί είναι συχνό φυσικό φαινόμενο και γι' αυτό πρέπει να:

- Αποκτήσουμε βασικές γνώσεις για τους σεισμούς.
- Γνωρίσουμε μέτρα αυτοπροστασίας στο σπίτι, στο σχολείο κλπ.
- Συντάξουμε σχέδιο εκκένωσης από το σχολικό κτίριο.
- Ενημερώσουμε τη σχολική κοινότητα.

Οργανώνουμε τον τρόπο που θα εργαστούμε στη συνέχεια σε αρχείο του λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης για το τι πρέπει να κάνουμε, δηλαδή, πριν

το σεισμό, κατά τη διάρκεια του σεισμού, μετά τον σεισμό (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «organosi»).

Μοιρασμένοι σε ομάδες, μελετάμε τα παρακάτω έντυπα του Ο.Α.Σ.Π.:

- [Σεισμός – Η Γνώση είναι Προστασία](#)
- [Προετοιμάσου από τώρα για τον Σεισμό. Ακολούθησε 5 βήματα πριν τον σεισμό, κατά τη διάρκεια του σεισμού, μετά τον σεισμό](#)
- [Σεισμός - Ας είμαστε προετοιμασμένοι](#)
- [Διαβάστε το τώρα. Προστατευτείτε από τους σεισμούς](#)

Ετοιμάζουμε τρεις παρουσιάσεις με οδηγίες και πληροφορίες για τον σεισμό (ή αφίσες). Η πρώτη με τίτλο: «Πριν τον σεισμό», η δεύτερη «Κατά τη διάρκεια του σεισμού» και η τρίτη «Μετά τον σεισμό», με στόχο την ενημέρωση της σχολικής κοινότητας. Μπορούμε να αποκτήσουμε γνώσεις για τον σεισμό ή να ελέγξουμε τις γνώσεις μας στο «[2ο Γυμνάσιο](#)», μια εφαρμογή που σχεδίασε ο Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, ώστε όλοι μας, μικροί και μεγάλοι, να μάθουμε διασκεδάζοντας για τον σεισμό και για τα μέτρα προστασίας που μπορούμε να πάρουμε πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από έναν σεισμό.

9η και 10η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, αίθουσα διδασκαλίας)

Το δίωρο αυτό, χωρισμένοι σε ομάδες, μελετούμε τις κατόψεις του κτιρίου του σχολείου και σχεδιάζουμε την εκκένωσή του σε περίπτωση σεισμού. Τα σχέδια των ομάδων παρουσιάζονται στην ολομέλεια, εντοπίζουμε τις αδυναμίες τους, κάνουμε βελτιώσεις και καταλήγουμε σε αυτό που θα υιοθετήσουμε. Στο τέλος, συντάσσουμε έντυπα με οδηγίες προς τους συμμαθητές μας και προς τους γονείς μας σχετικά με το σχέδιο εκκένωσης.

Το τελικό σχέδιο συντάσσεται σε συνεργασία με τον Διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, έτσι ώστε να οριστούν οι υπεύθυνοι της εκκένωσης και οι αρμοδιότητές τους, σύμφωνα με την αντίστοιχη εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας.

11η και 12η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, αίθουσα εκδηλώσεων, αυλή του σχολείου)

Την πρώτη ώρα του δίωρου πραγματοποιούμε εκδήλωση στην οποία συμμετέχουν οι μαθητές του σχολείου και οι γονείς τους. Στην εκδήλωση αυτή προβάλλονται οι παρουσιάσεις των μαθητών (ή οι αφίσες), τα έντυπα με τις οδηγίες για το σχέδιο εκκένωσης του χώρου του σχολείου σε περίπτωση σεισμού και [εκπαιδευτικό βίντεο](#) για την προστασία από τους σεισμούς. Την επόμενη ώρα θα πραγματοποιηθεί άσκηση σεισμού, στην οποία θα συμμετέχουν μαθητές - εκπαιδευτικοί - γονείς.

13η και 14η διδακτική ώρα

Το τελευταίο δίωρο κάνουμε αξιολόγηση της άσκησης που πραγματοποιήσαμε για να εντοπίσουμε τυχόν λάθη και παραλείψεις στο σχέδιό μας. Στη συνέχεια, προβάλλουμε ένα [άρθρο](#) της εφημερίδας *Το Βήμα*, το οποίο αναφέρεται στη δημιουργία νέων παραλιών στην Κεφαλονιά μετά από την πρόσφατη σεισμική ακολουθία. Ακολουθεί συζήτηση για τις θετικές επιπτώσεις των σεισμών στη χώρα

μας (με τη δημιουργία πολλών διάσημων παραλιών π.χ. Μύρτος, Ναυάγιο). Τέλος, επισκεπτόμαστε με το πρόγραμμα Google Earth τα νησιά του Ιονίου και προσπαθούμε να εντοπίσουμε τα «δώρα» του σεισμού σε αυτά...

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να διαβάσετε το απόσπασμα της Αγγελικής Βαρελλά «[Τρικυμία στη στεριά](#)» και να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
 - Πώς αντέδρασαν η Ρηνούλα και ο πατέρας της κατά τη διάρκεια του σεισμού;
 - Ποια είναι τα αποτελέσματα του σεισμού για την οικογένεια Παναγιωτίδη;
 - Ποια σχήματα λόγου χρησιμοποιεί η συγγραφέας για να περιγράψει τον σεισμό (παρομοιώσεις, μεταφορές, κυριολεξία, επιθετικοί προσδιορισμοί κ.ά.); Να τα υπογραμμίσετε στο κείμενο.
 - Σε τι εξυπηρετούν τα σχήματα λόγου τη συγγραφέα του κειμένου;
 - Έχετε ζήσει ποτέ κάποιον μεγάλο σεισμό; Αν ναι, ποια ήταν τα συναισθήματά σας την ώρα που συνέβη;
 - Πώς αντιδράσατε; Ήσαστε προετοιμασμένοι;
 - Νιώθετε προετοιμασμένοι για τον επόμενο σεισμό;
2. Να καταγράψετε στον εννοιολογικό χάρτη (βλ. αρχείο: Synodeutika/seismos.isf) όσες λέξεις και εκφράσεις γνωρίζετε για τον σεισμό.

2ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να αναζητήσετε σε [μηχανή αναζήτησης](#) πρωτοσέλιδα εφημερίδων με θέμα τον σεισμό (σεισμός + πρωτοσέλιδα εφημερίδων). Να επιλέξετε και να καταγράψετε δύο «πετυχημένους».

2. Να επιλέξετε από την ιστοσελίδα του Ο.Α.Σ.Π. => [Ελλάδα και σεισμοί](#), έναν τόπο στον Ελλαδικό χώρο τον οποίο χτύπησε ο Εγκέλαδος τα προηγούμενα χρόνια ([χρονοδιάγραμμα των σεισμών](#)) και να διαβάσετε τις πληροφορίες που είναι αναρτημένες
 - Να γίνετε δημοσιογράφοι και να γράψετε έναν τίτλο για τον σεισμό αυτό για το πρωτοσέλιδο μιας εφημερίδας.

3. Να διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο:

Τίτλος:

Ο σεισμός, όπως τον κατέγραψε ο σειсмоγράφος του Σεισμολογικού Δικτύου του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, που είναι τοποθετημένος στον Διώνυσο της Αττικής.

Σεισμική δόνηση μεγέθους 3,7 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ (σύμφωνα με την προκαταρκτική λύση του EMSC), σημειώθηκε στις 03:55 στον υποθαλάσσιο χώρο του Κόλπου των Πεταλιών, μεταξύ Εύβοιας και Αττικής.

Το ακριβές επίκεντρο της δόνησης εντοπίζεται 12χλμ. ανατολικά της Ραφήνας, 16χλμ. νοτιοανατολικά της Νέας Μάκρης και 35χλμ. ανατολικά της Αθήνας. Το εστιακό βάθος του σεισμού υπολογίζεται στα 2χλμ.

Τα αποτελέσματα του Εγκέλαδου έγιναν αισθητά στο λεκανοπέδιο Αττικής και στη νότια Εύβοια, ενώ αρκετός κόσμος, ειδικά στην ανατολική Αττική, αναγκάστηκε να σηκωθεί από τα κρεβάτια...

- Να δώσετε έναν τίτλο για το παραπάνω κείμενο.
- Να υπογραμμίσετε λέξεις και φράσεις που σχετίζονται με τον σεισμό.
- Να αναζητήσετε τις άγνωστες λέξεις – όρους στο [ηλεκτρονικό λεξικό του ΚΕΓ](#) («δόνηση», «μέγεθος», «επίκεντρο», «εστιακό βάθος»).

Να συμπληρώσετε τον εννοιολογικό χάρτη του σεισμού (βλ. αρχείο: Synodeutika/seismos.isf).

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ως επέκταση μπορούμε:

1. Να παίζουμε παιχνίδια για τους Μικρούς και τους Μεγάλους με στόχο να εμπεδώσουμε τις γνώσεις που αποκτήσαμε για την αντιμετώπιση του σεισμού.
2. Να ενημερωθούμε για την προστασία από φυσικές καταστροφές με τη βοήθεια του παιχνιδιού [Riskland](#) από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας.
3. Να παίζουμε παιχνίδια στα αγγλικά.
4. Να φτιάξουμε έναν διαδραστικό χάρτη με το [Google Tour Builder](#) με πληροφορίες που θα έχουμε συλλέξει για τους σεισμούς.
5. Να γράψουν τις οδηγίες εκκένωσης του σχολικού κτιρίου σε μορφή κόμικ στο Cartoon Story Maker, στο οποίο μπορούν να ενσωματώσουν φωτογραφίες από το δικό τους σχολείο.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ενδεχομένως κάποιες από τις δραστηριότητες να απαιτούν περισσότερο χρόνο για να υλοποιηθούν, ανάλογα με την εξοικείωση των μαθητών με το κάθε εργαλείο. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής, απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία του σεναρίου, είναι ο εκπαιδευτικός να λειτουργεί υποστηρικτικά και καθοδηγητικά. Κάποια φύλλα εργασίας μπορούν να εκτυπωθούν και να δουλευτούν στην τάξη ή στην ολομέλεια με βιντεοπρωτόκολλα. Σε κάθε περίπτωση, ο εκπαιδευτικός, ο οποίος γνωρίζει τους μαθητές του και τις ανάγκες τους, έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τις δραστηριότητες ή τους στόχους στα δεδομένα της τάξης κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ώστε να έχουν τα μέγιστα μαθησιακά αποτελέσματα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής*

Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip (13/04/2013).

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ Γεωλογίας-Γεωγραφίας για το Δημοτικό Σχολείο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/23aps_GelogiasGeografias.zip (03/08/2014).